

Sygn. akt III KK 399/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Eugeniusz Wildowicz

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Łukasz Biernacki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Jerzego Engelkinga
w sprawie **P. F.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 16 października 2019 r.,

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Z.

z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt II Ka (...),

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 27 października 2017 r., sygn. akt II K (...),

1) uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;

2) nakazuje zwrot P. F. uiszczonyj opłaty kasacyjnej,

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Z. z dnia 27 października 2017 r. (sygn. akt II K (...)) P. F. został uznany winnym czynu z art. 177 § 2 k.k. polegającego na tym, że „w dniu 13 grudnia 2016 r., w Z. woj. (...), nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem osobowym Ford Mondeo nr rej. (...), na prostym odcinku ulicy W. oraz zbliżając się do przejścia dla pieszych, poruszał się z nadmierną prędkością wynoszącą około 74 km/h, nie zachował należytej ostrożności i nie ustąpił pierwszeństwa pieszemu R. M. przechodzącemu przez przejście, powodując nieumyślnie wypadek polegający na tym, że najechał na niego przednią prawą stroną pojazdu, w wyniku czego R. M. doznał obrażeń wielonarządowych skutkujących jego zgonem”), za który to czyn wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat.

Od powyższego wyroku apelację wnieśli obrońca, prokurator oraz pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych. Wszystkie apelacje zwrócone były przeciwko orzeczeniu o karze i środku karnym.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2018 r. (sygn. akt II Ka (...)) Sąd Okręgowy w Z. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- a) ustalił, iż oskarżony P. F. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym;
- b) zaostrzył wymierzoną oskarżonemu karę pozbawienia wolności do lat 2;
- c) uchylił rozstrzygnięcia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności, wymierzeniu kary grzywny, orzeczeniu obowiązku informowania sądu o przebiegu okresu próby, zaliczeniu na poczet kary grzywny okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie oraz o opłacie za pierwszą instancję. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od powyższego prawomocnego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając przedmiotowemu wyrokowi rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia w postaci:

„1) obraży art. 433 § 1 k.p.k. oraz 434 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 447 § 2 k.p.k. poprzez przekroczenie przez Sąd II instancji granic zaskarżenia, polegające

na zmianie ustaleń faktycznych i opisu czynu w sytuacji, gdy wniesiony przez pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych środek zaskarżenia ograniczał się w swoim zakresie tylko do części wyroku, tj. orzeczenia o karze i środka karnym:

2) obraży art. 7 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez dokonanie błędnych ustaleń faktycznych i przypisanie oskarżonemu umyślnego naruszenia zasad bezpieczeństwa w ruchu lądowym w sposób dowolny i wykraczający poza granice zasady swobodnej oceny dowodów.”

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Z..

W odpowiedzi na przedmiotową kasację Prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zasadny okazał się zarzut naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 434 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. przez przekroczenie granic zaskarżenia i dokonanie ustaleń faktycznych oraz zmianę opisu czynu na niekorzyść oskarżonego. Trafnie w kasacji wskazano, że w złożonym środku odwoławczym pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych zaskarżył wyrok tylko w części orzeczenia o karze i środka karnym (tj. w pkt II, III i VI). Taka intencja została także potwierdzona w uzasadnieniu apelacji, w którym jej autor podkreślił, że „wina oskarżonego i okoliczności popełnienia czynu, na gruncie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie budzą wątpliwości”. W takiej sytuacji brak było możliwości dokonywania przez Sąd odwoławczy zmian w wyroku Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonego w zakresie szerszym niż ten wynikający z treści apelacji. Przepis art. 434 §1 k.p.k. wyraźnie stanowi, że sąd odwoławczy może orzec na niekorzyść oskarżonego jedynie wówczas, gdy wniesiono środek odwoławczy na jego niekorzyść oraz wyłącznie w zakresie zaskarżenia. Granic tych nakreślonych przez skarżącego Sąd odwoławczy nie może modyfikować, nawet jeśli uznaje je za błędnie wyznaczone w kontekście argumentacji i zarzutów podniesionych w środku odwoławczym w tym w szczególności w uzasadnieniu tego środka. Wyraźnie oznaczonego zakresu zaskarżenia nie może zmieniać treść zarzutów, bowiem są to zupełnie odmienne elementy środka odwoławczego. Nie miał więc racji Sąd odwoławczy, gdy stwierdził, że dokonując interpretacji zakresu

zaskarżenia apelacji pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych uznać należało, że wyrok został zaskarżony na niekorzyść oskarżonego w całości.

W konsekwencji niedopuszczalne było dokonanie przez Sąd odwoławczy zmiany opisu czynu, który przypisano oskarżonemu, a zmiana ta była dokonana ewidentnie na niekorzyść, skoro polegała na ustaleniu, że oskarżony umyślnie naruszył reguły ostrożności w ruchu drogowym, doprowadzając do wypadku komunikacyjnego.

W sytuacji, gdy wyrok Sądu I instancji został zaskarżony na niekorzyść jedynie co do kary, zmiana ustaleń faktycznych mogłaby dotyczyć wyłącznie tych okoliczności, które należałoby uwzględnić uznając za zasadne zarzuty podniesione w środku odwoławczym, a odwołujące się do podstaw wymiaru kary.

W tym stanie rzeczy należało orzec jak w sentencji, zaś w ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd zobligowany będzie do przestrzegania granic wyznaczonych przez zakres zaskarżenia wyroku Sądu I instancji oraz kierunku środków odwoławczych.